

Grindsted Kirke.

Søndag d. 6. oktober 2019 kl. 11.00.

Egil Hvid-Olsen.

Prædiken til 16. søndag efter trinitatis, Luk. 7,11-17, 1. tekstrække.

Salmer.

DDS 403 "Denne er dagen, som Herren har gjort".

Dåb: "100 salmer" 844 "Med favnen fuld af kærlighed".

"100 salmer" 843 "At standse ved en døbefont".

DDS 148 "Ånden opgav enkesønnen".

- - -

DDS 46 "Sorrige og glæde de vandre til hobe".

Altergang: DDS 438 + 439,1.

DDS 729 "Nu falmer skoven trindt om land".

DDS 728 "Du gav mig, o Herre, en lod af din jord".

Tekstlæsninger.

Denne hellige lektie skrives i Jobs bog: Gid mine ord dog var skrevet ned! Gid de var nedfældet på skrift, for evigt indridset i klippen, med en griffel af jern og med bly. Dog ved jeg, at min løser lever, til sidst skal han stå frem på jorden. Når min hud er skrællet af, når mit kød er tæret bort, skal jeg skue Gud; ham skal jeg skue, ham og ingen anden skal mine øjne se. Jobs Bog 19,23-27a.

Epistlen skriver apostlen Paulus til efeserne: Derfor beder jeg om, at I ikke taber modet over mine trængsler for jeres skyld. De er en ære for jer. Derfor bøjer jeg mine knæ for Faderen, efter hvem hvert fædrenehus i himlene og på jorden har navn, og beder om, at han i sin herligheds rigdom med kraft vil give jer at styrkes i det indre menneske ved hans ånd, at Kristus ved troen må bo i jeres hjerter og I være rodfæstede og grundfæstede i kærlighed, så at I sammen med alle de hellige får styrke til at fatte, hvor stor bredden og længden og højden og dybden er, og til at kende Kristi kærlighed, som overgår al erkendelse, så I fyldes, til hele Guds fylde nås. Ham, som formår med sin kraft, der virker i os, at gøre langt ud over alt, hvad vi beder om eller forstår, ham være ære i kirken og i Kristus Jesus i alle slægtled i evighedernes evighed! Amen. Efeserbrevet 3,13-21.

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Lukas: Derefter gik Jesus til en by, som hedder Nain, og hans disciple og en stor skare gik sammen med ham. Men da han nærmede sig byporten, se, da blev der båret en død ud, som var sin mors eneste søn, og hun var enke; og en stor skare fra byen fulgte med hende. Da Herren så hende, ynkedes han over hende og sagde: »Græd ikke!« Og han gik hen og rørte ved båren. Bærerne stod stille, og han sagde: »Unge mand, jeg siger dig: Rejs dig op!« Da satte den døde sig op og begyndte at tale, og Jesus gav ham til hans mor. Alle blev fyldt af frygt og

priste Gud og sagde: »En stor profet er fremstået iblandt os, og Gud har besøgt sit folk.« Og det ord om ham nåede ud over hele Judæa og i hele omegnen. *Lukasevangeliet 7,11-17.*

Prædiken.

Jeg vil indlede med at fralægge mig ethvert ansvar for dagens tekstvalg. Det er ikke ligefrem muntert at komme i kirke med sine små børn for at få dem døbt, og så høre om en kvinde, der mister sin søn. Jeg kan dække mig ind under, at alle de bibeltekster, der læses højt ved gudstjenesterne, ligger fast i en turnus, der strækker sig over to år, hvorefter man begynder forfra. På det punkt kan jeg altså snildt pege tilbage på traditionen og fralægge mig ansvaret for den triste stemning, dagens evangelietekst kan vække. Men beklageligvis bliver jeg indhentet af et andet ansvar, nemlig det, at jeg skal udlægge en eller flere af dagens tekster – og så klapper fælden! Med udgangspunkt i det tekstmateriale, der i dag er stillet til rådighed for mig og landets øvrige præster, er det svært helt at undgå at komme ind på noget af det mest smertefulde, der findes, nemlig det at miste et barn.

Man kan naturligvis indvende, at det slet ikke er så skidt, for Jesus genopvækker jo enkens søn. Men hvis vi skal kunne relatere teksten til i dag, må vi konstatere, at den har et andet sigte end at stille os i udsigt, at vores børn bliver mirakuløst helbredt, hvis de skulle være så uheldige at blive dødeligt syge. Ganske vist hænder det, at enkelte patienter – både børn og voksne – pludselig oplever en bedring, det er svært at forstå på anden måde end mirakuløs; men det gælder desværre ikke hovedparten af alvorligt syge mennesker. Her må man overgive sig til den behandling, sundhedsvæsenet kan levere, og som nogle gange medfører gode resultater, andre gange ikke. Vi kan altså

hverken sætte vores lid til, at der sker et mirakel, eller at Jesus dukker op og siger: ”Rejs dig op!”, sådan som han sagde det til enkens søn.

Vi kan dog sagtens bede til Gud, hvis det forfærdelige skulle ske. Selv ateister griber til bønner, når deres børn bliver alvorligt syge. Bønnen er en redningskrans, der gør os fortrolige med Gud, så vi for en tid kan få ham til at bære de byrder, vi ikke selv magter. Bønnen aflaster i sorg og desperation, men vi kan ikke styre Gud med bønner. Den er ikke en trylleformular, der per definition medfører mirakler. Var det tilfældet, ville vi jo tage magten fra Gud, for så ville vi styre ham med vores bønner.

Vi kan finde det ekstremt urimeligt, når vi rammes af alvorlige tragedier. Gudstjenestens første læsning stammede fra Jobs Bog, der findes i Det Gamle Testamente. Den handler netop om den skuffelse og vrede, der kan fylde et menneske, som uden grund rammes af ulykke. Job mister alt på nær sin hustru. Alle hans børn dør, og han mister både sit kvæg og alt, hvad han ejer. Til sidst rammes han selv af bylder. Dette sker, skønt han har levet præcis, som Gud har ønsket det.

Da han sidder i en askedyngede og klør sine bylder med et potteskår, kommer hans venner og sætter sig tavse omkring ham. Jobs ulykke er så enorm, at hverken de eller han har ord for det. Måske var det netop sprogets begrænsning, der indtil for få årtier siden medførte, at man ikke talte om dødsfald og tab. Jeg har begravet mange ældre mennesker, der havde mistet et eller flere børn, men som aldrig talte om det, hverken med ægtefællen eller nogen anden. Det lader til, at man resignerede. Sket var sket, og man kunne intet stille op. Derfor så man ingen grund til at tale om det. Måske forestillede man sig, at tabet lige så stille ville glide ud i glemslen. For nogle var dette nok en udmærket løsning. Ganske vist glemte de aldrig det barn, de havde mistet, men de tvang sig til at fokusere på dagligdagens pligter og fik lige så stille livet på ret kurs igen. Men andre tog mental skade af tavsheden. Det råb af desperation, der fyldte dem, blev stoppet brutalt af de sociale konventioner, der forbød, at man viste sin afmagt og dybe sorg. År efter år sad råbet som en tung klump i luftrøret og mindede om det

frygtelige tab, man havde lidt. Således var tavsheden med til at opretholde tabets styrke, der måtte rettes indad, fordi vejen ud var spærret.

I første omgang handler Jobs venner dog fornuftigt, når de intet siger, men blot bliver siddende hos ham, fordi de ikke kan finde ord, der er stærke nok til at udtrykke deres medfølelse. Med deres nærvær viser de, at de er der for ham og har forståelse for hans tab. Vennernes fejl er ikke, at de på et tidspunkt begynder at tale, for når sorgen har fundet et leje, har de fleste behov for at få sat ord på det, de har mistet. Jobs venner taler først efter lang tid, men de skulle have tiet endnu nogle dage, for det, de siger, bringer ikke Job nogen trøst. Tværtimod! I desperation over deres egen afmagt forsøger vennerne at finde en løsning på, hvorfor Job er blevet ramt så hårdt, og da de ikke kan finde nogen anden begrundelse, konstaterer de, at Job må have gjort et eller andet, der har vækket Guds vrede. Forestil jer et forældrepar, der får at vide, at de selv er skyld i, at deres barn døde af en uhelbredelig sygdom. Det er en ganske grusom anklage, men det er den, Jobs venner møder ham med. Man må regne med, at venskabet mellem dem og Job lider et alvorligt knæk, da de peger på ham som den skyldige i alt det ulykkelige, der er overgået ham og hans kone. Job bliver da også rasende. Skriftet om ham beskriver ham som fejlfri, men selv hvis han har gjort noget galt, er det ikke tilstrækkeligt til, at han skal straffes så hårdt, som han i givet fald er blevet. Dukkesynder straffes ikke med døde børn, økonomisk fallit og smertefuld sygdom. I sidste ende kan Job derfor ikke pege på andre end Gud som ansvarlig. Af den grund kræver han en forklaring. Den mand, der altid har gjort sit yderste for at leve efter Guds retningslinjer, vil have skaberen til at stå skoleret. Man kan sige, at Job mangler proportionsfornemmelse. Men alligevel tyder det på, at han har ramt et ømt punkt hos Gud, for da han tager til genmæle, beder han kort sagt Job om at holde sin kæft og kende sin plads. Det er den letteste måde at løse problemet på, men afslører måske også, at Guds samvittighed ikke er helt pletfri. Det er også værd at bemærke, at historien ikke ender dér. Den slutter nemlig med, at Job og hans kone får nogle nye børn og bliver endnu rigere end før. Måske er det ment som en happy ending, men jeg

tror, at enhver forælder vil vide, at det ikke er tilfældet. Ganske vist må Job og hans hustru være glade for de nye børn, men de vil stadig bære på sorgen over at have mistet de første.

Men hvordan skal vi så forstå det hele? Hvordan skal vi forholde os til Jobs Bog og til, at vi ind imellem selv bliver ramt af dybe tragedier, eller er vidne til, at andre rammes?

Reformatoren Martin Luther gav et svar, da han sagde, at Gud både har en åbenbaret og en skjult side. Den åbenbarede viste sig i Jesus Kristus, der brugte sit liv på at vise sin kærlighed til mennesker. Den skjulte er den, der tilsyneladende vender det blinde øje til tragedier. Det er svært for os at få de to sider af Gud – den åbenbarede og den skjulte – til at passe sammen, men opgaven er at sætte sin lid til, at der ikke er forskel på dem; at der altså også banker et hjerte i den skjulte Gud, men at vi bare ikke kan gennemskue, hvordan dette hænger sammen med lidelse og død.

Måske er det svært for os, fordi vi har et for kort perspektiv på tilværelsen. Vi har svært ved at tænke mere end få årtier frem, mens Gud arbejder med et evighedsperspektiv. Dette perspektiv havde Job øje for i det lille stykke, jeg læste fra alteret. Her siger han nemlig: ”Når min hud er skrællet af, når mit kød er tæret bort, skal jeg skue Gud; ham skal jeg skue, ham og ingen anden skal mine øjne se.”

Man kan spørge, om det betyder, at Gud er ligeglad med os, mens vi lever, og først tager sig af os, når vi dør? Det er der dog ikke meget, der tyder på, for så havde han da ikke orket at lade sig føde som mennesket Jesus fra Nazareth. Så havde han ikke orket at opvække enkens døde søn. Så havde han ikke orket at åbenbare sin kærlighed til os. Den kunne vi vente med at få del i, til vi døde.

I kraft af at Gud åbenbarede sig i Jesus, har han erklæret os sin kærlighed, både i livet og i døden. Denne kærlighedserklæring fik Aske og Hjalte at høre lige før, da de blev døbt. De fik at vide, at de er Guds børn gennem det liv, de lige har taget hul på, og som forhåbentlig vil blive godt og langt for dem begge to. Ligeledes fik de at vide, at de

fortsat vil være Guds børn, når deres liv engang når til enden. Da vil de blive mødt af Jesu ord til enkens søn: ”Rejs dig op”, så de, med Jobs ord, kan ”skue Gud”.

Men indtil da skal de nyde livet. Det er ikke blot et tilbud. Det er en pligt. For selvom vi kan blive skuffede og vrede, når vi selv eller en af vores nærmeste bliver dødeligt syge, så har de fleste dog et liv bag sig; noget at være taknemmelig for. Selv de fleste børn har nået at lære livets glæder at kende. De har hvilet i den tryghed, forældrenes kærlighed sikrer dem. De har stiftet bekendtskab med glæden ved andre selskab. Forundret har de fordybet sig i naturen omkring sig, når de har findelt et mælkebøtteblad eller betragtet en myres færd over en flise. De færreste liv er forspildt, for den klode, vi lever på, er forunderlig, hvilket særligt børn har øje for. Ja, nogle gange kan vi voksne lære noget af at betragte det, der omgiver os, med børnenes øjne. Selvom vi ikke selv oplever mirakler, når vi eller vore nærmeste bliver alvorligt syge, er livet i sig selv et mirakel, og det er kristendommens budskab, at dette mirakel vil fortsætte på den anden side af døden.

Tab og sorg hører altså livet til, men det skal ikke have lov at overskygge det mirakel, selve livet er. Det liv, der er skænket af Gud og som derfor ikke ophører, men tager en ny form efter døden.

Amen.